

Úvod: Něco málo o lanech

Pokud chce někdo skutečně perfektně zvládnout všechny praktické stránky vztáhní uší a různé techniky práce s lany, musí se naučit i něco o materiálech, nástrojích a terminologii. Učte si čas na prostudování této kapitoly, dříve než se pokocháte dál, abyste následujícími kapitolám lépe porozuměli a mohli se s jistotou pustit i do odbornější konverzace o vřetech a lanech. Tato kapitola nejprve představuje krátký popis přírodních i umělých materiálů využívaných při výrobě provazů a lan a následně vysvětluje techniku výroby a značení kroucených, splétaných i oplétaných lan a provazů, popouhlo a pružných lan.

Děle se kapitola zaměřuje na práci a údržbu, včetně různých metod navijení, stáčení a panenkování provazů, lan a šňůr. Je zde také spousta rad týkajících se zacházení s novými lany i seznam tipů jak s lany zacházet, nazvaný Takto ano a Takto ne.

Kapitolu uzavřít ilustrovaná sekce zaměřená na nástroje a terminologii, které se užívají při vztáhní uší, zaplétání a práci s lany a je nezbytná pro správné porozumění ušovací tematice.

Konstrukce provazu – materiály

PŘÍRODNÍ VLÁKNA

Bavlna: Získává se z tlouček keře bavlnku rodu *Gossypium*. Bavna je bílá. Přijímá na dotek, ale poměrně málo pevná.

Kokosové vlákno: Získává se ze slupky chránících ořech palmy *Cocos nucifera*. Bavna je tmavě hnědá. Lano vyrobené z tohoto vlákna bude plavat na hladině, dokud nemusíme vodu.

Jute: Z jute rostlin *Corchorus capsularis* nebo *ditorus* se získávají vlákna, z nichž se vyrábějí splétané provazy menších průměrů nebo zahradnický provázek.

Len: Z jute rostliny *Linum usitatissimum* se získávají vlákna využívaná převážně v lodním průmyslu. Vlákna tradičních pláten je vyrobena ze směsi bavlny a lnu. Dnes se používá na lana se vřetlem konopí a běžně domovní provázky menších průměrů.

Konopí: Z jute rostliny *Cannabis sativa* se získávají vlákna, z nichž se až do doby před zhruba sto lety vyráběla téměř všechna lana a provazy. Materiál má světle béžovou barvu a dobré vlastnosti.

Slivka: Materiál z vláken listů kaktusové rostliny *Agave sisalana* má světle žlutou barvu a používá se na běžná lana a provázky.

Manila: Jedná se o vlákna listů rostliny *Abaca* (jirkýj banán). Materiál má slivkovou barvu a vyrábí se z něj běžná lana, která z velké části nahradila konopné lana. Kvalita manilových lan se dnes velmi liší, od vynikajících, hadičích lan s pravidelnými vlákny po drsná lana s vlákny o různé tloušťce – u takových si při práci dejte pozor, můžete si zranit vlákna.

